

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษานำเสนอผลงานเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อดังนี้

1. บริบทของกรณีศึกษา
2. สาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี
3. ผลกระทบของความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี
4. แนวทางแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

บริบทของกรณีศึกษา

การเลือกตั้งของตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี เกิดขึ้นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2547 ในการเลือกกำนันผู้ใหญ่บ้านของตำบลวังโตนดทั้ง 10 หมู่บ้าน ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 สภาตำบลวังโตนดได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบของการปกครองจึงเปลี่ยนจากลักษณะการปกครองท้องที่มาเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยโครงสร้างการบริหารงานใช้รูปแบบคณะกรรมการ สมาชิกประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบลเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง และสมาชิกประเภทที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน โดยตรงในเขตตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน อยู่ในวาระ 4 ปี การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด ในอดีตมีผู้ให้ความสนใจน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำหมู่บ้าน ชุมชนที่มีต้นทุนทางสังคมสูง มีจิตใจเสียสละอาสาพัฒนาพื้นที่หมู่บ้านตำบลด้วยใจจริง ในการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด ได้ดำเนินโดยอาศัย พระราชบัญญัติสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 เนื้อหาสาระสำคัญของกฎหมาย กำหนดให้ฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล

หลังจากเกิดการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดดังกล่าว จึงเป็นแรงจูงใจที่สำคัญให้ประชาชน และกลุ่มทุนนักการเมืองที่มีอำนาจและมีอิทธิพลหันมาให้ความสนใจตำแหน่งทางการเมืองมากขึ้น กลุ่มคนดังกล่าวมีทั้งผู้ที่ตั้งใจจะพัฒนาหมู่บ้านตำบลและผู้ที่ต้องการตำแหน่งทางสังคม ต้องการผลประโยชน์ในค่าตอบแทน ทำให้มีการแข่งขันกันอย่างสูง การได้มาซึ่งตำแหน่งและอำนาจในปัจจุบัน ต้องผ่านกระบวนการและขั้นตอนของการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้มีการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกันอย่างคึกคัก ซึ่งจากตามแนวคิดและทฤษฎีของการเลือกตั้งจะพบว่าหลังการเลือกตั้งต้องจบลงด้วยความสมานฉันท์ แต่ความเป็นจริงหลังการเลือกตั้งไม่ได้เป็นไปตามทฤษฎีและแนวคิด กล่าวคือ เมื่อมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งครั้งใดก็ต้องมีความขัดแย้งกันเกิดขึ้นเสมอทุกครั้งไป ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งเหล่านั้นจะแสดงออกด้วยวิธีใดก็ตาม แต่ความขัดแย้งขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดแสดงถึงความขัดแย้งเป็น 2 ลักษณะ คือลักษณะแสดงออกและลักษณะไม่แสดงออก ซึ่งลักษณะของการแสดงออกของความขัดแย้ง คือการแสดงออกมาในลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงอาการไม่พอใจหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่ปัญหาของความขัดแย้ง ส่วนลักษณะความขัดแย้งที่ไม่แสดงออกคือจะเก็บความรู้สึก เก็บความคิดไว้ในใจ โดยไม่แสดงออกให้ฝ่ายตรงข้ามได้รับรู้ว่าเรากำลังคิดหรือรู้สึกอะไรอยู่ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเหล่านี้ก็จะนำไปสู่สาเหตุให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองในการเลือกตั้ง ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด จากการที่ผู้วิจัยในฐานะคนในพื้นที่ได้พูดคุยกับประชาชนก็มีการยอมรับว่ามีการขัดแย้งกันเกิดขึ้นจริง

แต่ละหมู่บ้านจะมีผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด มีทั้งผู้ที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง แบ่งออกเป็น 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วยเขตเลือกตั้ง 10 เขต แต่ละเขตก็มีประมาณ 2-4 คน แต่ส่วนใหญ่จะมีผู้สมัครเลือกตั้งเขตละ 3 คน โดยมีผู้สมัครดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด ที่ได้รับ
สมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 1-10

เขต การเลือกตั้ง	หมู่/ หมู่บ้าน	หมายเลข ประจำตัวผู้สมัคร	ชื่อตัว – ชื่อสกุล	ได้รับ/ไม่ได้รับ
เขต 1	หมู่ 1 บ้านวังเวียน	1	นายกิตติคุณ ขุนจิตต์	ได้รับ
		2	นายจรูญ สูดสงวน	ได้รับ
		3	นางสมศรี ลิ้มเจริญ	ไม่ได้รับ
เขต 2	หมู่ 2 บ้านหนองท้ายเรือ	1	นายยุทธ นพฤทธิ์	ได้รับ
		2	นายอาจณรงค์ วงศ์อนันต์	ไม่ได้รับ
		3	นายมะยม เมตตา	ได้รับ
เขต 3	หมู่ 3 บ้านตรอกเสม็ด	1	นายวุฒิชัย รัตนภาค	ได้รับ
		2	นายอินทรีย์ ภิรมย์ริน	ได้รับ
		3	นางกมลพัคตร์ ยินดีทรัพย์	ไม่ได้รับ
เขต 4	หมู่ 4 บ้านทุ่งปรือ	1	นายพันศักดิ์ บุญอุ้ม	ได้รับ
		2	นางสาวกนกทิพย์ ลักขณา	ไม่ได้รับ
		3	นายดิเรก อุ้มสิน	ได้รับ
เขต 5	หมู่ 5 บ้านห้วงกระแจะ	1	นายเกษิภัท จิระศิษยา	ได้รับ
		2	นายอนุรักษย์ ชำนาญชล	ได้รับ
		3	นายนภคล บำรุงพงษ์	ไม่ได้รับ
เขต 6	หมู่ 6 บ้านวังหิน	1	นายมณี ภาระเปลื้อง	ได้รับ
		2	นายไพศาล แสงผ่อง	ได้รับ
		3	นายสุรัตน์ สวัสดิ์ภูมิ	ไม่ได้รับ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เขต การเลือกตั้ง	หมู่/ หมู่บ้าน	หมายเลข ประจำตัวผู้สมัคร	ชื่อตัว – ชื่อสกุล	ได้รับ/ไม่ได้รับ
เขต 7	หมู่ 7 บ้านวังสาริกา	1	นายสุรสิทธิ์ เสมสฤษดิ์	ได้รับ
		2	นายรัชไชย ธารใส	ได้รับ
		3	นายพันศักดิ์ อุ่มสิน	ไม่ได้รับ
		4	นายนิวัฒน์ ประทุมวัฒน์	ไม่ได้รับ
เขต 8	หมู่ 8 บ้านหนองสีงา	1	นางสาวโสภา เนื่องวิบูลย์	ได้รับ
		2	นายสุพจน์ ผ่องผล	ได้รับ
เขต 9	หมู่ 9 บ้านหินกอง	1	นายเฉวียง มังคลา	ได้รับ
		2	นายอารีย์ ศรีคงรักษ์	ไม่ได้รับ
		3	นายอวยพร เกษะธรรม	ได้รับ
เขต 10	หมู่ 10 บ้านหนองน้ำใส	1	นายณภวรรช เสมสฤษดิ์	ได้รับ
		2	นายอนุชิต ภาระเปลื้อง	ได้รับ
		3	นายประเทือง มาลา	ไม่ได้รับ

จากตารางจะเห็นได้ว่าหลังจากผู้สมัครลงเลือกตั้งจะมีทั้งผู้ที่ได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดและผู้ที่ได้รับสมัครเลือกตั้ง ซึ่งหลังการเลือกตั้งพบว่า มีการก่อตัวอำนาจใหม่ คือ คนที่ลงสมัครรับเลือกตั้งได้จะมีการรวมตัวกันเพื่อสร้างฐานทางการเมืองใหม่ และก็จะมีการรวมตัวอำนาจ สำหรับผู้ที่ลงสมัครลงเลือกตั้งแล้วแพ้ ซึ่งจะรวมตัวกันเพื่อเลือกตั้งในครั้งหน้า อีกทั้งยังมีการรวมตัวของผู้สนองนโยบาย คือ การรวมตัวกลุ่มระหว่างผู้ที่ลงสมัครเลือกตั้งแล้วชนะ ตลอดจนจะมีผู้รวมตัวกันไม่สนองนโยบาย คือ กลุ่มที่ลงสมัครแล้วแพ้ ซึ่งคนเหล่านี้จะไม่หยุดเล่นทางการเมือง

ในการศึกษาเชิงวิชาการเพื่อให้ทราบถึงสภาพความเป็นมาของการก่อรูปความขัดแย้งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดที่ได้กล่าวมาข้างต้น อันนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด และเริ่มมองเห็นภาพการก่อรูปเป็นประเด็นของความขัดแย้งที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเวลาของการศึกษา ในยุคที่มีนโยบายการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นในการเลือกตั้ง ซึ่งงานวิจัยนี้สิ้นสุดลง ท่ามกลางการดำรงอยู่ของความขัดแย้งทางการเมือง เพื่อฉายภาพปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการก่อรูปในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่แสดงถึงการก่อรูปในมิติต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแย่งฐานเสียงกันระหว่างคนในตำบลเดียวกันที่มีบทบาททางการเมืองและยังมีความสัมพันธ์กันมาตั้งแต่ในอดีต ที่เป็นนักการเมืองท้องถิ่น อันยังผลนำไปสู่การเกิดความขัดแย้งทางการเมืองในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2557) ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประมุขรับเหมาก่อสร้าง การแบ่งปันทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนและอื่น ๆ เป็นต้น อันเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่น่าไปสู่ความขัดแย้งทาง ผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อค้นพบว่า ปัจจัยด้านการแข่งขันผลประโยชน์มีสาเหตุมาจากการแย่งธุรกิจต่าง ๆ หลายประการ นอกจากนี้แล้วยังมีการแข่งขันประมุขงาน โครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ในแต่ละรอบปีงบประมาณมีอยู่หลายโครงการ เช่น โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต รอบหมู่บ้าน โครงการขุดลอกคูคลองส่งน้ำและท่อระบายน้ำ เป็นต้น ซึ่งมีการจัดสรรผลประโยชน์ไม่ลงตัว เพราะต่างฝ่ายต่างก็มีบริษัทลูกหาบที่อยู่ในสังกัดตนเอง มีผลก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองขึ้น ระหว่างกลุ่มการเมืองท้องถิ่นด้วยกันเอง

จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย พบว่า การเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด มี 2 รูปแบบ คือ 1 การเลือกตั้งนายก 2 การเลือกตั้งสมาชิก ผู้ศึกษาขอเก็บรายละเอียดการขัดแย้งระหว่างการเลือกตั้งนายกและการเลือกตั้งสมาชิก ดังต่อไปนี้

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ส่วนใหญ่เป็นการเลือกตั้งระหว่างพี่น้องและเครือญาติ ซึ่งการเลือกตั้งจะมีคน ได้รับสมัครและตกรอบ ซึ่งผู้สมัครที่รับการเลือกตั้งก็จะได้เป็นนายกบริหารบ้านเมืองต่อไป ส่วนคนที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งก็ต้องกลับไปเป็นชาวบ้าน เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นที่ไม่ใหญ่มาก จึงทำให้ผู้ที่มาแข่งขันการเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเคียงกัน คือเป็นญาติ พี่น้องหรือเพื่อนกัน ซึ่งก่อนการลงแข่งขันการเลือกตั้งผู้สมัครจะรักใคร่กัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน แต่หลังจากลงแข่งขันการเลือกตั้ง พบว่า มิตรภาพเริ่มเปลี่ยนมาเป็นศัตรูกัน แม้กระทั่งพี่น้องก็ตาม มีการแข่งขันกันระดับขั้นธรรมดา จนถึงขั้นระดับรุนแรง บางคนไม่มีการ ไปหาตีพี่น้องตัวเองด้วยซ้ำไป

ส่วนการเลือกตั้งของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตน พบว่า มีเขตการเลือกตั้งแบ่งเป็น 10 เขต ซึ่งแต่ละเขตก็จะมี การลงแข่งขันกัน ประมาณเขตละ 3-4 คน คนที่ได้มีเพียง 2 คนที่เหลือก็คือ ตกรอบ ซึ่งบางคนก็ตกรอบจะรอลงเลือกตั้งการเมืองครั้งใหม่หรือบางคนก็ไม่กลับมาเล่นอีก แต่บางคนก็หันไปเป็นผู้นำชุมชน ผู้ศึกษาขอเสนอความขัดแย้งระหว่างสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 10 เขต ก่อนที่จะนำไปสู่ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นบริบทของความขัดแย้ง ดังนี้

เขตการเลือกตั้งเขต 1 หมู่บ้านวังเวียน พบว่า นายกิตติคุณ ขุนจิตต์และนายจรูญ สุดสงวน ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 1 คือ การขัดแย้งกันในเรื่องของผลประโยชน์ในเรื่องของงบประมาณก่อสร้าง เช่น อีกคนจะเอาประปา อีกคนจะเอาถนน ซึ่งความคิดเห็นไม่ตรงกัน ต้องทำประชาคม บางครั้งก็มีปากเสียงกัน ตลอดจนขัดแย้งในเรื่องของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจว่าฝ่ายใดได้สัดส่วนเท่าไร มากน้อยเพียงใด จะมีความขัดแย้งเกิดขึ้น

เขตการเลือกตั้งเขต 2 หมู่บ้านหนองท้ายเรือ พบว่า นายยุทธ นพฤทธิ์ และนายมะยม เมตตา ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 2 มีความขัดแย้งกันน้อย เนื่องจากพื้นที่เขต 2 เป็นพื้นที่เล็ก ๆ แต่ก็ยังจะมีปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณบ้าง ตลอดจนความขัดแย้งในสังคม การที่มนุษย์มีความแตกต่างกันในเรื่องเกียรติและศักดิ์ศรีก็ทำให้ทะเลาะกันได้

เขตการเลือกตั้งเขต 3 หมู่บ้านตรอกเสม็ด พบว่า นายวุฒิชัย รัตนภาคและนายอินทรีย์ ภิรมย์รัตน์ ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 3 มีความขัดแย้งกันเล็กน้อย แต่ทุกปัญหาที่สามารถเจรจาด้วยกันได้ เนื่องจากเขตหมู่บ้านนี้ จับเข้าคุยกันได้ทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดสรรงบประมาณหรือโครงการอะไร ต่างฝ่ายก็ปรึกษาหารือกันได้ด้วยดี แต่ในบางครั้งก็มีความขัดแย้งในเรื่องของอำนาจกันบ้าง เช่น อำนาจในการจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่ภายในหมู่บ้าน เป็นต้น

เขตการเลือกตั้งเขต 4 หมู่บ้านทุ่งปรือ พบว่า นายพันศักดิ์ บุญอุ้มและนายอดิเรก อุ้มสิน ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 4 พบว่า มีความขัดแย้งกันเรื่องของการการแย่งชิงงบประมาณต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน ผลมาจากการเลือกตั้งเนื่องจากมากันคนละพรรคก็ย่อมจะไม่ลงรอยกันเป็นธรรมดา เพราะเป็นคู่แข่งทางการเมือง ซึ่งต่างต้องการให้มีผลงานที่โดดเด่นมากกว่าตน

เขตการเลือกตั้งเขต 5 บ้านห้วยกระเจาะ พบว่า นายกษิภัท จิระดิษยาและนายอนุรักษ์ ชำนาญชล ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 5 มีน้อย อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาทั้ง 2 คน มาจากการเลือกตั้งที่จับมือคู่กันมา จึงไม่ค่อยมีปัญหาขัดแย้งกัน ถึงมีก็สามารถตกลงกันได้ ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวในการเจรจา

เขตการเลือกตั้งเขต 6 บ้านวังหิน พบว่า นายมณี ภาระเบ็ลื่องและนายไพศาล แสงผ่อง ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 6 มีความขัดแย้งกันบ้างแต่ก็จะมี การขัดแย้งกันบ้างในเรื่องของการแข่งขันประมูลงาน แต่ก็ไม่มาก เพราะสามารถ มีปัญหาบ้าง คุยกันได้บ้าง ไม่ค่อยโกรธกัน

เขตการเลือกตั้งเขต 7 บ้านวังสาริกา พบว่า นายสุรัส เสมสฤกษ์และนายรัชไชย ธารไส ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 7 มีความขัดแย้งกันบ้าง เช่น โครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น แต่ก็มี การคุยกันในเรื่องของการพัฒนาหมู่บ้านกันเสมอ

เขตการเลือกตั้งเขต 8 บ้านหนองสีงา พบว่า นางสาวโสภา เฉื่อยและนายสุพจน์ ผ่องผล ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 8 มีความขัดแย้งกันบ้าง อย่างเช่น โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต รอบหมู่บ้าน แต่ก็ไม่ค่อยมีปัญหามากนัก เพราะไม่มีคู่แข่งในการเมือง เป็นการรวมตัวกันมาคุยกันได้เพราะจับมือกันมา

เขตการเลือกตั้งเขต 9 บ้านบ้านหินกอง พบว่า นายเฉวียง มังคลาและนายอวพร เกษะธรรม ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 9 มีความขัดแย้งกันบ้าง เช่น ขัดแย้งในเรื่องของโครงการขุดลอกคูคลองส่งน้ำและท่อระบายน้ำ เป็นต้น ไม่ค่อยมีปัญหามากนัก เพราะไม่มีคู่แข่งในการเมือง เป็นการรวมตัวกันมาคุยกันได้จับมือกันเข้ามา

เขตการเลือกตั้งเขต 10 บ้านหนองน้ำใส พบว่า นายณภวรัช เสมสฤกษ์และนายอนุชิต ภาระเปลื้อง ได้รับการเลือกตั้ง ความขัดแย้งของเขต 10 มีความขัดแย้งกันบ้าง อาจจะเป็นในเรื่องของการจัดสรรผลประโยชน์ไม่ลงตัว แต่ก็ขัดแย้งไม่มาก เพราะไม่มีคู่แข่งในการเมือง เป็นการรวมตัวกันมาคุยกันได้จับมือกันเข้ามา

สาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

1. สาเหตุความขัดแย้งระหว่างผู้ลงสมัครเลือกตั้ง

สาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี มีหลายสาเหตุ ดังนี้

1.1 ด้านการแข่งชิงผลประโยชน์ ในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มีข้อค้นพบว่า เมื่อการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นจะการแข่งขันชิงผลประโยชน์ในท้องถิ่นแท้ที่จริงมีสาเหตุมาจากการแข่งธุรกิจต่าง ๆ หลายประการ เช่น การแข่งขันประมูลงาน โครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ในแต่ละรอบปีงบประมาณมีอยู่หลายโครงการ เช่น โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต รอบหมู่บ้าน โครงการขุดลอกคูคลองส่งน้ำและท่อระบายน้ำ เป็นต้น ซึ่งมีการจัดสรรผลประโยชน์ไม่ลงตัว เพราะต่างฝ่ายต่างก็มีบริษัทลูกหาบที่อยู่ที่สังกัดตนเอง มีผลก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองขึ้น ระหว่างกลุ่มการเมืองท้องถิ่นด้วยตัวเอง เพราะจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมีข้อค้นพบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์นี้เกิดขึ้นมาก่อนที่จะมีการลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งด้วยซ้ำ การก่อรูปเกี่ยวกับผลประโยชน์นี้เห็นได้จากการสัญญาว่าจะให้ตำแหน่งทางการเมืองตอบแทนการช่วยเหลือ การฝากลูกหลานเข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

รวมถึงประโยชน์ตอบแทนอื่นๆที่อยู่ในรูปของเงินทอง โครงการต่าง ๆ ที่ชุมชนเดือดร้อนและมีความต้องการ เป็นต้น และเมื่อได้ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสนใจแล้วก็ต้องแบ่งงานให้พวกพ้องและญาติพี่น้องตนเอง ตามที่ได้รับปากตกลงกันไว้ก่อนลงเลือกตั้ง ดังคำสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด (อบต. วังโดนด) เขต 7 ที่กล่าวไว้ว่า

“เมื่อได้เป็นนายกแล้ว ต้องทำตามข้อตกลงกันไว้ ไม่อย่างนั้นจะถูกหักหลัง ในสมัยหน้าไม่มีความเชื่อตรงในบทบาทของนักการเมือง คนคือผู้ไม่ได้ คนโกงมีแต่ความร่ำรวย เป็นอย่างนี้แหละ สังคมไทยทุกวันนี้ ” (สุรัส เสมสฤษฎ์. สัมภาษณ์. 2557)

เมื่อหันไปพิจารณาความขัดแย้งจากการประมุขงานของผู้รับเหมาก่อสร้าง อันเป็นปัจจัยสาเหตุด้านผลประโยชน์ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในตำแหน่งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ผลการศึกษาคั้งนี้มีข้อค้นพบก็คือ ปัจจัยอันเกิดจากค่าตอบแทนในการฮั้วประมูลหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ ค่าเปอร์เซ็นต์งานที่ได้จากหัวคิวของ โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการก่อสร้างประเภทต่าง ๆ ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าตอบแทนในการฮั้วประมูลและเปอร์เซ็นต์ที่ได้จากโครงการรับเหมาก่อสร้าง ส่วนใหญ่จะตกอยู่ในมือของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับผู้ที่มีตำแหน่งรองนายกหรือเลขานายกไม่มีสิทธิ์การได้รับผลประโยชน์ ดังคำสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด (อบต. วังโดนด) เขต 7 ที่กล่าวไว้ว่า

“เวลาบริษัทต่าง ๆ ไปวิ่งงานต้องชนกันถึง 10 บริษัท แต่มีข้อแม้รับรู้กันภายในระหว่างนายกและผู้รับเหมา เป็นผู้ชี้แจงเหตุผลว่างานโครงการนี้ จะเป็นของบริษัทใดแบ่งเปอร์เซ็นต์ให้เท่าไร ” (ชวิชัย ธารใส. สัมภาษณ์. 2557)

จากเงินค่าตอบแทนการฮั้วประมูลงานและเปอร์เซ็นต์ที่ได้รับจากโครงการก่อสร้างนี้เอง เป็นปัจจัยด้านผลประโยชน์อีกรูปแบบหนึ่งที่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในสังคมทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เพราะเนื่องจากเกิดมีทั้งฝ่ายได้ประโยชน์ และฝ่ายเสียประโยชน์ขึ้นอีก ทั้งนี้ทั้งฝ่ายที่ได้ประโยชน์มากและฝ่ายที่ได้ประโยชน์น้อย เป็นปัจจัยสาเหตุสำคัญของความขัดแย้งมีผลมาจากความไม่ไว้วางใจแก่กันและกัน ดังคำสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด (อบต. วังโดนด) เขต 9 ที่กล่าวไว้ว่า

“พอมีผลประโยชน์ก็แอบกินแอบใช้กันอยู่เฉพาะกลุ่มพวกเขาไม่กี่คน อีกพวกอดอยากปากแห้ง ทุกคนจึงมีความคิดเหมือน ๆ กัน คือ รอวันเวลาที่จะแยกตัวออกไปตั้งทีมงานใหม่ เพื่อมุ่งหวังที่จะกลับมาลงสมัครรับเลือกตั้งแข่งขันกับทีมเดิมที่เคยสังกัดอยู่ อาจเรียกว่าขัดแย้งกันก็ได้ ทะเลาะกันก็ใช่ จะทำอย่างไรได้ ถ้าคนมีทิวี่ต้องการเอาชนะกัน โดยไม่มีการพิจารณาว่าวิธีการที่นำไปสู่ชัยชนะนั้นจะผิดหรือถูก” (เจวิง มังคลา. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่า ผลประโยชน์ที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เข้ามามีส่วนในการใช้งบประมาณรายจ่าย หรือที่เรียกกันว่า ‘หารงบ’ โดยที่ผู้บริหารมอบงบประมาณ จำนวนหนึ่งกับสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อใช้งบประมาณไปดำเนินโครงการที่ต้องการ

1.2 ด้านบุคลิกภาพทางการเมือง

ในการศึกษาถึงด้านความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพการเมืองที่เกี่ยวข้องเนื่องเชื่อมโยง นำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดั้น ผลการศึกษาครั้งนี้ มีข้อค้นพบว่า ปัจจัยด้านความขัดแย้งในทางด้านบุคลิกภาพการเมือง ในแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน โดยสิ้นเชิง ซึ่งทุกคนมาจากหลากหลายสถานะ ต่างคนต่างเชื่อในศักยภาพของตนเอง เช่น ในบางรายเข้าเพื่อต้องการความเป็นธรรมในทางสังคม แต่บางรายเข้ามาต้องการความเป็นเจ้าของเพียงฝ่ายเดียว ในทางการเมือง ผลการศึกษามีข้อค้นพบว่า ความเชื่อมั่นทางด้านบุคลิกภาพการเมืองที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงยากหรือง่ายต่างกัน ทั้งนี้บุคคลอาจไม่ยอมรับแนวคิดหรือความเห็นของบุคคลอื่น จึงเกิดสิ่งไม่พึงปรารถนาตามมาได้ เช่น กรณีผู้ให้การสนับสนุนการลงเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดั้น โดยการคอยบัญชาการหรือสั่งการอยู่เบื้องหลังและมีการจ้องจับผิดว่าใครอยู่ข้างฝ่ายใดมากน้อยเพียงใด รวมถึงการรวมตัวต่อต้านการกระทำของอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มมีข้อค้นพบว่า การเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดั้น หากว่าตัดสินใจลงเล่นแล้วมักจะเลิกยาก เพราะสังคมทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดั้น มีบุคลิกภาพการเมืองในตัวบุคคลรวมไปถึงความศรัทธาเสื่อมเฉพาะกลุ่มที่ค่อนข้างมีความรุนแรง หากวันหนึ่งข้างหน้าเลิกเล่นการเมือง การเมืองก็จะย้อนกลับมาเล่นงานในรูปแบบของการตรวจสอบเชิงธุรกิจ เช่น ตรวจสอบภาษีย้อนหลัง เป็นต้น เปรียบเสมือนขึ้นหลังเสือหาทางลงลำบาก เพราะจะถูกเสือกัด ดังนั้นจะเห็นว่าบุคลิกภาพส่วนตัวมีผลกระทบต่อการดำรงตำแหน่งการเมืองภายในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ไม่มีการยอมรับความรู้ความสามารถของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอย่างแน่นอน นักการเมืองท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดั้นยุคปัจจุบัน จะเต็มไปด้วยความหวาดระแวงและพร้อมที่จะหักหลังกันนำไปสู่การพลิกขั้วทางการเมืองได้ตลอดเวลา การใช้อำนาจเงินเป็นสิ่งที่อยู่เหนืออุดมการณ์ ทุกฝ่ายวางเป้าหมายสูงสุดของชีวิตในการลงเล่นการเมืองไว้ที่เป้าประสงค์เดียวกันคือผลประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก ดังคำสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดั้น (อบต. วังโดนดั้น) เขต 10 ที่กล่าวไว้ว่า

“การเมืองทุกวันนี้ไม่ต้องถามหาอุดมการณ์นักการเมืองอีกแล้วไม่มีหรอก เงินเป็นพระเจ้า มีความสำคัญต่อการดำรงชีพในประจำวัน ที่อาจเรียกได้ว่า“ เงินไม่มากถูก หรือ เงินไม่มากไม่เป็น นักการเมืองก็เช่นกัน วันนี้ทะเลาะกัน โกรธกัน พอมีคนมาเสนอตำแหน่งให้พุงนี้ดีกัน คำว่า ศักดิ์ศรีหมดไปกับคำว่าเงิน ๆ คำลึงลอมมา” (ฉกรรชย เสมสฤษดิ์. สัมภาษณ์. 2557)

สำหรับปรากฏการณ์ของความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้ง ที่ผลการศึกษานำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับปัจจัยด้านความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพการเมือง ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองค่อนข้างสูง ไม่ค่อยยอมลดราวาศอกให้กับใคร เป็นที่รู้ถึงนิสัยใจคอของทุกคนในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด จึงจำเป็นต้องแก่งแย่งชิงตำแหน่ง ซึ่งแท้ที่จริงแล้วพฤติกรรมดังกล่าวของนักการเมือง เป็นจุดชนวนสำคัญของการก่อรูปความขัดแย้งทางการเมือง ในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนดเรื่อยมา ดังคำสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด (อบต. วังโตนด) เขต 8 ที่กล่าวไว้ว่า “ความขัดแย้งอยู่ในรูปแบบของคลื่นใต้น้ำที่รอวันคิดบัญชีกันเมื่อโอกาสมาถึง” (สุพจน์ ผ่องผล. สัมภาษณ์. 2557)

1.3 สาเหตุด้านการต่อสู้แข่งขันแย่งชิงตำแหน่งทางการเมือง

ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาถึงสาเหตุ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด เกิดจากปัจจัยด้านการต่อสู้แข่งขันเพื่อแย่งชิงตำแหน่งทางการเมือง พบว่าเป็นการต่อสู้แข่งขันเพื่อแย่งชิงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อที่จะแย่งชิงผลประโยชน์ โดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้กลยุทธ์ด้านต่าง ๆ เพื่อต้องการทำลายคู่ต่อสู้โดยใช้วิธีต่าง ๆ เช่น การซื้อเสียงด้วยการพนัน การสรรหาห้วกะแนน ตลอดจนการทำลายชีวิตของคู่ต่อสู้ เป็นต้น ดังคำสัมภาษณ์ของชาวบ้านในชุมชนที่ว่า

“สมัยนี้คนเราหาความจริงใจไม่ได้ ไม่มีอะไรดีไปกว่าเงินทอง การมีผลประโยชน์ส่วนตัว ทำเพื่อปากท้องเป็นเรื่องของความอยู่รอด เงินซื้อได้ทุกอย่างแต่ซื้อไม่ได้คือใจคน เพราะคนเราสมัยนี้ เมื่อมีตำแหน่งหน้าที่สูงศักดิ์ ก็มักลืมนคนที่ให้การสนับสนุนตนเองอยู่เบื้อง เวลาเราไปขอความช่วยเหลือบ้างกับมองข้ามหรือทำไม่รู้จักรเราเลย” (นาย ง. นามสมมติ. สัมภาษณ์. 2557)

และผลการศึกษาข้อค้นพบว่า สาเหตุของการเกิดความขัดแย้งและขยายวงกว้างนำไปสู่การแข่งขันต่อสู้ทางการเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด มาจากหลายปัจจัยสาเหตุ เช่น การยุยงส่งเสริม การสรรหาผู้เหมาะสมทางคุณสมบัติและรูปสมบัติ มีอุดมการณ์ทางการเมืองเหมือนกัน ทำสัญญาข้อตกลงร่วมกันแล้วไม่มีการปฏิบัติตาม จึงล้วนแต่เป็นจุดเริ่มต้นของความแตกแยกของนักการเมืองท้องถิ่น เพราะไม่สามารถตกลงกันด้วยสันติต้องการ การเอาชนะด้วยวิธีที่แยบยล จึงใช้วิธีสาดสีใส่ร้าย หวังทำลายขวัญคู่ต่อสู้ทางการเมือง ทำให้เกิดความขัดแย้งแบ่งพรรคแบ่งพวกและการนำไปซึ่งเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวทางการเมือง หมู่บ้านใดไม่ใช่ฐานเสียง ไม่ใช่พรรคพวกก็ไม่จัดสรรงบประมาณลงพื้นที่นั้น ๆ ดังคำสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด (อบต. วังโตนด) เขต 8 ที่ว่า

“เมื่อมีการเลือกตั้งครั้งคราวใด เกิดความแตกแยกทำลายความสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้าน คนยังไม่ทันดีกันเลย แต่การเลือกตั้งครั้งใหม่จะมากอีกแล้ว น่าเบื่อจริง ๆ” (โสภา เลื่อยวิบูลย์. สัมภาษณ์. 2557)

1.4 สาเหตุด้านข้อมูลข่าวสาร

ปัจจัยด้านการรับรู้ที่แตกต่างกันระหว่างคู่ขัดแย้งมีผลต่อการเมือง ผลการศึกษา มีข้อค้นพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งของการเมืองเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลวังโดน ได้มีการแบ่งกลุ่มออกจากกันเป็นฝักเป็นฝ่าย ในลักษณะพวกใครพวกมันตกลงกันไม่ได้ โดยมีทั้งการแบ่งตามโครงสร้างทางเครือญาติ ตามกลุ่มพรรคพวก และแบ่งตามกลุ่มผู้ร่วมอุดมการณ์เดียวกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์เรื่องราวต่าง ๆ บางครั้งก็ไม่เป็นเรื่องจริง ในการส่งข่าวในลักษณะของการพูดคุยก่อนต่อปาก บางครั้งมีการบิดเบือนปรุงแต่งข้อมูลในการสื่อสาร จนเกิดความไม่เข้าใจหรือเกิดความหวาดระแวงคู่ขัดแย้ง สร้างความไม่พอใจต่อกันระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ขึ้น ก่อให้เกิดความขัดแย้งสังคมส่วนบุคคล ขยายเป็นความขัดแย้งทางสังคมและลุกลามเป็นความขัดแย้งทางการเมือง ในที่สุด นอกจากนี้ความรู้ความเข้าใจในตัวบุคคลต่างกลุ่มการเมือง ก็มักทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นมาได้เสมอ ดังคำสัมภาษณ์สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลวังโดน (อบต. วังโดน) เขต 9 ที่ว่า

“เวลาพูดถึงกลุ่มคนอื่น ๆ พูดแต่เรื่องไม่ดีไม่งาม โกงกินบ้าง ทูจริตบ้างต่าง ๆ นานา แต่พอพูดถึงฝ่ายตัวเองดีหมดดีทุกอย่างหรืออาจเรียกว่าพูดดีใส่ตัว พูดชั่วใส่คนอื่น พออีกฝ่ายรู้เข้ารับไม่ได้ก็ทะเลาะกัน เรียกว่าเสียมเขาให้ควายชนกัน ” (อวยพร เคหะธรรม. สัมภาษณ์. 2557)

กรณีดังกล่าวสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้สูงอายุในชุมชนที่ว่า

“คนในสังคมทุกวันนี้เห็นแก่ตัวรักแต่ตัวเองเป็นคนไร้ศีลธรรม นึกจะพูดอะไรก็พูดพูดแล้วก็ไม่รับผิดชอบคำพูดตัวเอง ชอบให้ร้ายผู้อื่น คนฟังก็ไร้วิจารณญาณในการฟัง การเชื่อ สังคมจึงเปลี่ยนจากขาวเป็นดำ จากดำเป็นด่าง เต็มไปด้วยข่าวลือเชื่อถือน่ากลัวและนอกจากนี้ยังลุ่มหลงระบบทุนนิยม มีอะไรไม่ได้ตั้งใจก็ใช้เงินฟาดหัว

สอดคล้องกับคำกล่าวของพระรูปหนึ่งเคยพูดว่า “ถ้าโจรขึ้นชมว่าดีให้ฟังระวังให้จงตระหนักเพราะพฤติกรรมโจรไม่เคยดี” (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

สำหรับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองเป็นอย่างมากประการหนึ่ง เนื่องจากประชาชนในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลวังโดน จะมีการแบ่งกลุ่มออกจากกัน เป็นฝักเป็นฝ่ายเพื่อสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นที่ฝ่ายตนเองชื่นชอบอยู่ กระทั่งลุกลามบานปลายไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งทางการเมืองหลายครั้ง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์กรบริหารส่วนตำบลวังโดน อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

จากบริบทประวัติศาสตร์ของตำบลวังโตนด ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถที่จะวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความขัดแย้งการเมืองในขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 การก่อรูปความขัดแย้งเป็นเหตุที่สะสมมาจากการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด โดยตรง คือ ตั้งแต่การเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2544 – ปีพ.ศ. 2548 และปี พ.ศ. 2552 และ พ.ศ.ปี 2554 ในการเลือกตั้งดังกล่าว ผู้นำที่ได้รับการเลือกตั้ง คือ นายประเสริฐ พัคโยธิ นายวรกร โชควิรวงศ์ และนายประกอบ แก้ววิเชียร กล่าวคือ มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 รายชื่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ช่วงเวลาในการดำรงตำแหน่ง
1	นายประเสริฐ พัคโยธิ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	พ.ศ. 2544-2548
2	นายประเสริฐ พัคโยธิ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	พ.ศ. 2548-2552
3	นายวรกร โชควิรวงศ์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	พ.ศ. 2552-2554
4	นายประกอบ แก้ววิเชียร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน

ช่วงที่ 1 การเลือกตั้งครั้งที่ 1 นายประเสริฐ พัคโยธิ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2548

นายประเสริฐ พัคโยธิ ได้ก้าวเข้าวงการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.) โดยอาศัยทุนหรือฐานทางเศรษฐกิจ คือ นายประเสริฐ พัคโยธิ ประกอบอาชีพรับเหมาก่อสร้างและประกอบอาชีพเกษตรกรรมควบคู่กันไป เช่น การทำสวนทุเรียน สวนเงาะ เป็นต้น โดยที่นายประเสริฐ พัคโยธิ จะเป็นผู้ดูแลการดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ทำสวนทุเรียน ทำสวนเงาะ เรื่อยมา เพราะเห็นว่าช่องทางในการทำธุรกิจจึรับเหมาก่อสร้างและทำสวนผลไม้สร้างรายได้ให้ครอบครัวอย่างมหาศาลซึ่งในเวลาต่อมาไม่นานนายประเสริฐ พัคโยธิ สามารถตั้งตัวได้อย่างมีฐานะมั่นคง ด้วยการรับเหมาก่อสร้าง ในการประกอบอาชีพดังกล่าวสร้างรายได้ให้ตัวเองและครอบครัวอย่างมาก จากความสำเร็จในการรับเหมาก่อสร้าง และสวนผลไม้เนื่อง เป็นฐานสำคัญทางการเมืองของนายประเสริฐ พัคโยธิ (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

นอกจากการสะสมทุนทางเศรษฐกิจแล้วนายประเสริฐ พัคโยธิ ยังได้ทำการสะสมทุนทางสังคมด้วย โดยการบริจาคเงินช่วยเหลือชาวบ้านที่ตกทุกข์ได้ยากเมื่อเวลาเจ็บป่วยและยังบริจาคเงินช่วยเหลือให้ชุมชนละแวกใกล้เคียง ตามวัดต่าง ๆ ในพื้นที่และมอบทุนการศึกษาให้เด็กนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่ ได้ร่วมทำกิจกรรมส่วนรวมอีกหลายแห่ง กล่าวโดยสรุปได้ว่าการสะสมทุนของนายประเสริฐ พัคโยธิ ดำเนินการโดยผ่านธุรกิจหลักของครอบครัว ที่ทำการเกษตรกรรมและรับเหมาก่อสร้างและสามารถเข้าถึงกระแสความต้องการของชาวบ้านในพื้นที่ได้โดยง่าย ดังนั้นนายประเสริฐ พัคโยธิสามารถก้าวขึ้นมาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนคในเวลาต่อแบบไม่ยากนัก (อวยพร เลหะธรรม. สัมภาษณ์. 2557)

จากการที่มีทุนทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวเป็นฐานให้นายประเสริฐได้เข้าสมัครมารับเลือกตั้งนายก อบต. วังโดนค ในปี พ.ศ. 2542

จากคำสัมภาษณ์ของผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ความมีชื่อเสียงในฐานะผู้มีความมั่งคั่งของทุนทางสังคม และความมั่งคั่งจากทุนทางเศรษฐกิจทำให้นายประเสริฐ พัคโยธิ มีโอกาสก้าวเข้าสู่เส้นทางการเมืองโดยรู้จักและสนิทสนมกับนักการเมืองท้องถิ่น รวมไปถึงนักการเมืองระดับจังหวัดมากยิ่งขึ้นตามลำดับ เริ่มต้นจากการรู้จักนักการเมืองอาวุโสอย่างกำนันระวัง เสมตฤกษ์ เป็นผู้ชักจูงให้ลงการเลือกตั้ง โดยมีกลุ่มของกำนันระวัง เสมตฤกษ์ เป็นผู้สนับสนุน ซึ่งน่าจะเป็นฐานเสียงในการลงสมัครในครั้งนี้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการก้าวเดินในถนนชีวิตทางการเมืองของนายประเสริฐ พัคโยธิ (ทนวน รักษากิจ. สัมภาษณ์. 2557)

จากการศึกษาการสร้างเครือข่ายทางการเมืองของ นายประเสริฐ พัคโยธิ นักการเมืองท้องถิ่น มีข้อค้นพบว่านายประเสริฐ พัคโยธิ เป็นผู้มีประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นมานาน อีกทั้งยังมีฐานทางเศรษฐกิจครอบครัวที่เข้มแข็ง ทำให้ชาวบ้านในตำบลวังโดนคและหมู่บ้านใกล้เคียงให้การยอมรับนับถือ ซึ่งการเลือกตั้งในสมัยของนายประเสริฐ พัคโยธิ ได้ลงเลือกตั้งทีมเดียวกับนายประกอบ แก้ววิเชียร โดยแข่งกับนางลำเจียก สวัสดิภูมิ และแข่งกับหมอก้อย และสมัยที่ 2 พ.ศ. 2548-2552 นายประเสริฐ พัคโยธิ ลงเลือกตั้งทีมเดียวกับนายประกอบ แก้ววิเชียร ได้แข่งกับหมอก้อย ในการแข่งการเลือกตั้งครั้งนี้ใช้วิธีการใช้งบประมาณของท้องถิ่นในรูปแบบของโครงการหรือแผนงาน พิมพ์เล่มรวมผลงานเก่า 4 ปี ย้อนหลังแล้วแต่ทำหรือพิมพ์ปฏิทินของ อบต. โดยมีรูปภาพของตนเองและหรือผลงานเก่าที่เคยทำมาเฉพาะที่ดี ๆ เด่น ๆ เพื่อให้ประชาชนเห็นเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วนำเอาเอกสารรวมผลงานหรือปฏิทินไปแจกจ่ายให้ประชาชนฟรีหวังสร้างคะแนนนิยม บางครั้งมีการจัดทำป้ายขนาดใหญ่ที่มีภาพของผู้บริหารท้องถิ่นไปติดตั้งตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ป้ายสวัสดิ์ปีใหม่ ป้ายแสดงความยินดีในวาระต่าง ๆ ป้ายประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

นายประเสริฐ พัคโยธิ ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ทั้ง 2 สมัยคือ สมัยที่ 1 พ.ศ. 2544-2548 และสมัยที่ 2 พ.ศ. 2548-2552 โดยการชักจูงของนายประกอบ แก้ววิเชียร และได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้านและญาติพี่น้อง ถึงแม้ผลการเลือกตั้งในสมัยที่ 1 ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด จะยุติลงแล้วก็ตามแต่ความขัดแย้งยังคงดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งแต่ละฝ่ายก็เริ่มมีรอยแตกร้าวกัน แต่ก็ไม่แสดงออกกันมากมาย มีการขัดแย้งกันที่ไม่ค่อยรุนแรง เนื่องจากประชาชนยังไม่เข้าใจผลประโยชน์อำนาจทางการเมือง (สุพจน์ ผ่องผล. สัมภาษณ์. 2557)

ช่วงที่ 2 การเลือกตั้งครั้งที่นายวรกร โชควิรวงศ์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมัยที่ 3 พ.ศ. 2552-2554

นายวรกร โชควิรวงศ์ เป็นคนหมู่ที่ 10 บ้านหนองสำไส ตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี โดยประกอบอาชีพรับเหมาก่อสร้าง รับจ้างของส่งงาน รถพ่วง บรรทุกหิน วิ่งหินเข้าโรงงาน โดยวิ่งทั่วภาคตะวันออก ซึ่งธุรกิจทั้งหมดนี้ได้สร้างความมั่งคั่งให้กับครอบครัวได้อย่างเป็นรูปธรรมในเวลาอันรวดเร็ว และการสะสมทุนทางเศรษฐกิจนี้เองได้เป็นฐานสำคัญทางการเมืองในเวลาต่อมา (สุพจน์ ผ่องผล. สัมภาษณ์. 2557)

จุดเริ่มต้นของการก้าวเดินในเส้นทางชีวิตทางการเมืองของนายวรกร โชควิรวงศ์ เริ่มจากการที่ญาติพี่น้องเชิญชวนเข้ามาลงสมัครรับการเลือกตั้ง และเมื่อได้ลงสมัคร จึงได้เป็น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ 10 ซึ่งนายวรกร โชควิรวงศ์ มีบุคลิกส่วนตัวเป็นคนมีน้ำใจ โอบอ้อมอารี ชอบช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนที่ตกทุกข์ได้ยากในพื้นที่และพื้นที่ละแวกใกล้เคียงที่ได้รับความเดือดร้อนเรื่อยมา กระทั่งได้รับการไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่ตำบลวังโดนด (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

เป้าหมายหลักของการเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองท้องถิ่น ก็เพื่อการแสวงหาอำนาจทางการเมืองในระดับท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ในการปกป้องผลประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองและกลุ่มพวกพ้อง เนื่องจากการมีตำแหน่งทางการเมืองจะทำให้ฝ่ายตรงข้ามที่เป็นคู่แข่งทางธุรกิจ รวมถึงกลุ่มข้าราชการที่คอยมุ่งหวังแสวงหาผลประโยชน์ รู้สึกเกิดความเกรงอกเกรงใจหรือเกรงกลัวจนไม่กล้าเข้ามาแทรกแซงและหาผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของนาย นายวรกร โชควิรวงศ์ เพราะการมีอำนาจและตำแหน่งทางการเมืองสามารถให้คุณให้โทษได้ตลอดเวลา (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการสะสมทุนของนายวรกร โชควิรวงศ์ ทั้งการสะสมทุนทางสังคม และการสะสมทุนทางเศรษฐกิจ ล้วนแล้วแต่อาศัยการดำเนินการโดยผ่านอาชีพธุรกิจหลัก คือธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ประกอบกับเป็นคนพื้นเพในตำบลวังโดนด มาโดยกำเนิดและสามารถเข้าใจถึงบริบทและความต้องการของชาวบ้านได้โดยง่ายและมีความลึกซึ้ง ดังนั้นนายวรกร โชควิรวงศ์ จึงสามารถ

ก้าวไต่เต้าจากนักธุรกิจท้องถิ่นขึ้นมาเป็นนักการเมือง จนกระทั่งก้าวหน้าถึงการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ในเวลาต่อมา ด้วยคะแนนเสียงที่ท่วมท้น ซึ่งได้รับการวางใจและมีฐานเสียงจากเพื่อน สมาชิก อบต. ด้วยกัน ซึ่งชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น โดยแข่งการเลือกตั้งกับนายประกอบ แก้ววิเชียร เมื่อนายวรกร โชควิรวงศ์ ได้เข้าดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เป็น 2 ปี เนื่องจากประสบอุบัติเหตุ รถคว่ำเสียชีวิต (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

การเลือกตั้งในสมัยของนายวรกร โชควิรวงศ์ มีการแข่งกับ นายประกอบ แก้ววิเชียร ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง คือนายวรกร โชควิรวงศ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552-2554 ซึ่งในการเลือกตั้งในสมัยของนายวรกร โชควิรวงศ์ ใช้วิธีการแข่งขัน คือเป็นเจ้าภาพในงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ งานศพและมีการแจกในงานเทศกาล เช่น สงกรานต์ บุญกฐิน บุญผ้าป่า รวมถึงงานแข่งขันกีฬา และวงเหล้าในชุมชน ซึ่งจะเป็นที่รู้จักกันเองในชุมชน และเป็นคนเอาหน้า/เบียร์/น้ำแข็ง/เครื่องดื่มมาช่วยในงาน ซึ่งนายวรกร โชควิรวงศ์ ตลอดจนเป็นสนับสนุนรายใหญ่ของตำบลในการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ทั้งในและนอกตำบล เป็นต้น กล่าวคือ เมื่อวัดและโรงเรียนมีกิจกรรมงานบุญต่าง ๆ นายวรกร โชควิรวงศ์มักร่วมในการบริจาคทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่มีฐานะยากจนทุกปีกับทางโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งนี้รวมไปถึงวัดและโรงเรียนละแวกใกล้เคียงด้วย ได้รับความชื่นชมจากประชาชนและส่งผลต่อการเลือกตั้งและนายวรกร โชควิรวงศ์ยังได้ทำการสะสมทุนทางสังคมด้วย โดยการเริ่มสร้างเครือข่ายทางสังคมกับชาวบ้าน สร้างชื่อเสียงจากการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลหลายกลุ่มในสังคม การร่วมกิจกรรมกับทางวัด โรงเรียน นอกจากนี้แล้วจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์แบบเจาะลึกของผู้วิจัย ยังมีข้อค้นพบว่านายวรกร โชควิรวงศ์ มีอุปนิสัยใจคอเรียบง่าย ชอบช่วยเหลือคนผู้ตกทุกข์ได้ยากมาโดยตลอด ดังนั้นจึงเป็นที่รู้จักของชาวบ้าน เป็นที่รักเคารพนับถือของชาวบ้านในท้องถิ่นโดยทั่วไป (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

อย่างไรก็ดี ถึงแม้ผลการเลือกตั้งจะยุติลงแล้วก็ตามแต่ความขัดแย้งยังคงดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่า ผู้สมัครเริ่มมีรอยแตกร้าวแบ่งฝักแบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน กล่าวได้ว่าชาวบ้านซึ่งทำตัวเป็นฐานเสียงให้กับนายวรกร โชควิรวงศ์ และนายประกอบ แก้ววิเชียร ต่างก็มีการแตกฝ่ายแบ่งขั้วกันอย่างเห็นได้ชัดเจนมากขึ้น

ช่วงที่ 3 การเลือกตั้ง ครั้งที่นายประกอบ แก้ววิเชียร เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2554

นายประกอบ แก้ววิเชียร เป็นคนพื้นที่ ในหมู่ที่ 4 บ้านทุ่งปรือ ตำบลวังโดนด อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรี ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงไก่ในเครือโภกภัณฑ์ กลุ่ม ซีพี ซึ่งเป็นที่รู้จักกันกว้างขวางในตำบลและเป็นที่ยึดมั่นของประชาชนทั่วไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการสะสมทุนทางเศรษฐกิจ จนก้าวไปสู่การเติบโตด้านธุรกิจทางสังคม จนมีเครือข่ายเป็นนักการเมืองท้องถิ่นที่กว้างขวาง ทำให้การติดต่อสื่อสารรวมไปถึงการสร้าง ความสัมพันธ์กับชาวบ้านสามารถได้โดยง่าย ดังนั้น นายประกอบ แก้ววิเชียร จึงสามารถก้าวเข้ามาสู่กระแสเส้นทางในชีวิตทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลในเวลาต่อมา (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

นายประกอบ แก้ววิเชียร เล่นการเมืองมาตั้งแต่สมัยสภาตำบลและเป็นรองนายก 2 สมัย คือสมัยนายกประเสริฐ พักโยธิ ทั้งสองสมัย จึงได้มีความสัมพันธ์กับชาวบ้านกันทุกคน เพราะว่าได้สนิทและรู้จักกัน อีกทั้งยังดึงนายไพโรจน์ อัมรัตน์ ได้เป็นรองนายก ซึ่ง นายไพโรจน์ เป็นสมาชิก ในหมู่ที่ 8 และมีญาติพี่น้องมาก และเป็นทีไว้วางใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน สนับสนุน ให้เป็นรองนายก โดยมีเพื่อนสมาชิกด้วยกันเป็นฐานเสียงรวมทั้งนายประเสริฐ พักโยธิ อดีตนายก เป็นฐานเสียงที่สำคัญของนายประกอบ แก้ววิเชียร (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยกล่าวโดยสรุป กลุ่มการเมืองท้องถิ่น มีพื้นฐานเดิมมาจาก ความเป็นเพื่อนและความเป็นพี่เป็นน้องกัน อดีตเคยเป็นนักการเมืองกลุ่มเดียวกันที่มีฐานความสัมพันธ์ แบบไม่เป็นทางการระหว่างกลุ่ม โดยการอาศัยความไว้นือเชื่อใจแก่กันและกัน แต่เมื่อถึงจุดแตกหัก ทางการเมืองที่มีปัจจัยมาจากการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยการเชื่อมโยงกับการมีผลประโยชน์ทับซ้อน จากที่เคยมีความสัมพันธ์ที่เคยใกล้ชิดสนิทสนมกัน ผนวกกับความไว้นือใจกันไม่สามารถ ที่จะดำรงอยู่ได้ เพราะต่างฝ่ายต่างต้องการเป้าหมายการมีผลประโยชน์ส่วนตัว และการมีอำนาจทางการเมืองทำให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเกิดความไม่เข้าใจกันถึงขั้นแตกหัก

นายประกอบ แก้ววิเชียร ได้ลงแข่งกับนางอุษา ศรีอ่อน ซึ่งนายประกอบ แก้ววิเชียร ได้รับการเลือกตั้ง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน โดยที่นายประกอบ แก้ววิเชียร แพ้การเลือกตั้ง ครั้งที่ผ่านมา จึงได้ออกหาเสียงตลอด ซึ่งเป็นจังหวะที่นายวรกร โชควิรวงศ์ เสียชีวิต จากอุบัติเหตุ จึงทำให้ทีมงานของนายวรกร โชควิรวงศ์ ส่งนางอุษา ศรีอ่อน ลงเลือกตั้งนายก โดยใช้ฐานเสียง ของนายวรกร โชควิรวงศ์ ซึ่งในการแข่งขันนี้ นายประกอบ แก้ววิเชียร มีการแข่งขันกับนางอุษา ศรีอ่อน โดยมีการจ้างคนในการติดป้ายหรือแจกใบปลิวหาเสียงหมู่บ้าน ซึ่งกลุ่มคนที่ถูกจ้างพร้อม ด้วยบุตร ภรรยาและญาติพี่น้องก็จะทะเลาะแค้นให้ผู้จ้าง เป็นการซื้อเสียงทางอ้อมและมีการให้ผู้นำ หมู่บ้าน ชุมชน ผู้มีบทบาททางความคิด อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าคุ้ม อสม. ตำรวจบ้าน อปพร. ให้ช่วยแนะนำบอกต่อหรือเป็นตัวแทนผู้สมัครเสียเลย ซึ่งมีผลอย่างสูงเนื่องจากคนเหล่านี้มี บารมีและฐานเสียงส่วนตัวอยู่พอสมควร (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

นอกจากการสะสมทุนทางเศรษฐกิจแล้ว นายประกอบ แก้ววิเชียร ยังได้ทำการสะสมทุน ทางสังคมด้วย โดยการเริ่มสร้างเครือข่ายทางสังคมกับชาวบ้าน สร้างชื่อเสียงโดยเป็นรองนายกมา 2

สมัย จึงทำให้ชาวบ้าน รู้จักกัน โดยทั่วไปซึ่งในการเลือกตั้งของนายประกอบ แก้ววิเชียร ได้ส่งผล ต่อความขัดแย้งที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยมีการแบ่งพรรคแบ่งกลุ่มกันอย่างชัดเจน และมีการแยกที่ แยกนอังกั้นอย่างชัดเจน จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งที่เด่นชัดมาจากการแข่งขันกันเพียง 2 ทีม แต่ละทีม ก็เป็นสายเลือดเดียวกัน ซึ่งความขัดแย้งในครั้งหน้า ก็อาจจะมีความรุนแรงไปมากกว่านี้ เช่น จาก ญาติพ่อแม่พี่น้องที่ไม่ได้ลงการเลือกตั้งก็โกรธกัน ถึงขั้นไม่มองหน้ากัน โดยการตัดพี่ ตัดน้อง ตัดความ เป็นญาติกัน ซึ่งจะมีหวัคະແນແຕ່ຝ່າຍທີ່ເປີດຕົວอย่างชัดเจน ทำให้แต่ละฝ่ายมีการใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น โจมตีฝ่ายตรงข้าม มีการใช้เงินเข้ามาเกี่ยวข้อง ในการจูงใจเพื่อให้ลงคะแนนในการเลือกตั้ง ทั้ง 2 ฝ่าย (สุพจน์ ผ่องผล. สัมภาษณ์. 2557)

กล่าวโดยภาพรวม การก่อรูปความขัดแย้งในการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล วังโดนด ทั้งสามช่วง ได้อันนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด โดยก่อรูปเป็นประเด็นของความขัดแย้งที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ระหว่างผู้ลงเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลนำไปสู่การ เกิดความขัดแย้งทางการเมืองในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2558)

ดังนั้นในการก้าวเข้ามาสู่มีตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 คน คนที่มีบทบาททางการเมืองท้องถิ่น ทำให้เกิดการแย่งชิงจนเกิดความรุนแรง และความขัดแย้ง ทางการเมืองของการเลือกตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ได้อย่างชัดเจน

ผลกระทบของความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรี

โดยแต่ละหมู่จะมีนโยบายและการทำงานที่แตกต่างกัน เมื่อปรากฏผลการเลือกตั้งจึงมีผู้ชนะ และผู้แพ้ จึงก่อให้เกิดผลกระทบและความแตกแยกในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ตามมา

สำหรับความขัดแย้งทางในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มของผู้ลง สมัคกร กลุ่มที่ได้รับการเลือกตั้งไปแล้ว กลุ่มเครือญาติ และกลุ่มที่สนับสนุนกันในแต่ละฝ่ายมีสาเหตุ มาจากปัจจัยด้านการแย่งชิงผลประโยชน์ ผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน และผลประโยชน์ทับซ้อนในพื้นที่ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประมุขรับหมากก่อสร้าง การแบ่งปันทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนและอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วนำไปสู่ผลกระทบที่ร้ายแรงถึงขนาดปองร้ายในชีวิตกัน ต่างก็หวัง ผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมกันทั้งสิ้น

อย่างเช่น ผลกระทบระหว่างผู้ลงสมัครเลือกตั้งและระหว่างกลุ่มเครือญาติ คือจากอดีต ที่เคยเป็นเพื่อนกัน เป็นญาติ เป็นพี่น้อง ต่างก็หันมาเป็นศัตรูต่อกัน ถึงแม้ว่าตัวเองจะได้รับการเลือกตั้ง หรือไม่ได้รับการเลือกตั้งก็ตาม อย่างเช่น ผู้ที่ลงนายกมีความสัมพันธ์กันเป็นพี่น้อง แต่ได้ลงเลือกตั้ง

ต่างก็ต้องการหาฐานเสียงกันในแต่ละฝ่าย ต่างก็เกณฑ์พวกพ้อง น้องพี่ เพื่อนฝูงต่าง ๆ มาลงคะแนนให้กับตัวเอง ซึ่งในการหาเสียงจะทำด้วยวิธีใดก็ตามซึ่งได้มาตรฐานเสียงของผู้ที่จะลงคะแนนเลือกตั้งจึงทำให้พี่น้องกันเองเกิดการแย่งชิงดีชิงเด่นกัน และก็ทำให้โกรธกันไปเลย ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ลงกันเป็นนายกทั้งพี่ทั้งน้องพอผลการเลือกตั้งออกมาว่าน้องได้เป็นนายก ผู้ที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งก็โกรธเป็นฟืนเป็นไฟ แล้วเปรียบเปรยว่า ถ้ามันตายจะไม่ไปเผาผีมัน” (สุพจน์ ผ่องผล. สัมภาษณ์. 2557)

สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด เขต 10 ที่ว่า

“ความสัมพันธ์ทางเครือญาติของผู้สมัครเป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้ง การเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ดังมีเหตุการณ์ปรากฏขึ้น ในช่วงของการเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด พบว่าประชาชนเกิดการแบ่งกลุ่มตามกลุ่มของผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยยึดหลักความสัมพันธ์ทางเครือญาติเป็นหลัก จึงทำให้เกิดผลกระทบคือ ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกกันระหว่างการเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ข้อเสนอแนะ อยากให้ประชาชนมีสิทธิเลือกในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด มองการเลือกตั้งเป็นเกมส์กีฬา ย่อมมีผู้แพ้ ผู้ชนะ และยอมรับผลของการเลือกตั้ง โดยมีอคติที่ไม่ดีต่อกัน” (อนุชิต ภาระเปลื้อง. สัมภาษณ์. 2557)

ในกรณีที่เป็นฐานเสียงให้กับผู้สมัครหรือที่เรียกกันว่าคุณสนับสนุน พบว่ามีความขัดแย้งกันเอง แม้ว่าตัวเองจะไม่ได้มีตำแหน่งอะไรในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นก็ตาม แต่ทว่าตัวเองเป็นคนสนับสนุนและเป็นฐานเสียงให้แก่คนที่เลือกตั้ง ถึงแม้ว่าตัวเองจะได้หรือไม่ได้ก็ตาม ตัวเองก็ต้องมีความขัดแย้งกับฝ่ายตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ว่า

“หลังการเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด มีประชาชนเกิดความแตกแยกสามัคคีเนื่องจากความไม่พอใจในผลการเลือกตั้ง เพราะตัวเองเป็นฐานเสียงให้กับคนละฝ่าย ทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร โดยจะสังเกตได้จากกลุ่มของประชาชนที่สนับสนุน ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้ง จะเข้าร่วมกิจกรรมเป็นส่วนมาก ส่วนกลุ่มของประชาชนที่สนับสนุนผู้สมัครที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จะไม่เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนที่จัดขึ้น” (ทนวน รักษากิจ. สัมภาษณ์. 2557)

อีกทั้งการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด มีการแบ่งแยกอย่างชัดเจน ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความต้องการให้ประชาชนสนับสนุนฝ่ายตนเองหากประชาชนบางกลุ่มไม่มาสนับสนุนตนเอง ก็อาจทำให้อำนาจเกิดการเสียมิตรภาพที่เคยมีมา จนส่งผลให้เกิดปัญหาด้านธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ได้ในที่สุด ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ในช่วงแรกของการเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดนั้น ก่อให้เกิดการเสียมิตรภาพที่ดีต่อกันมากของประชาชน เนื่องจาก ประชาชนมีใจรักฝักใฝ่ในตัวผู้สมัครต่างกัน ทำให้ความคิดเห็น แนวคิดต่างกันไปด้วย ส่งผลให้บางครั้ง อาจจะไม่พูดไม่จาต่อกัน ไม่อยากมองเห็น

มีความรู้สึกเกี่ยวข้องกันไปเลยก็ได้ ประชาชนบ้านไหนที่ไปประกอบกิจการร้านค้า ถ้ามีการแสดงออก หรือฝ่าฝืนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ก็จะถูกมองเป็นฝ่ายตรงข้ามกับอีกฝ่ายหนึ่ง ทำให้ธุรกิจต้องหยุดชะงักไปก็ได้” (อนุชิต ภาระเปลื้อง. สัมภาษณ์. 2557)

สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ว่า “หลังจากการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น ก่อให้เกิดปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากช่วงระยะเวลาระหว่างการเลือกตั้งนั้น ประชาชนมีการแบ่งกลุ่มสนับสนุนผู้สมัครคนละฝ่ายกับฝ่ายสนับสนุนผู้สมัครที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งนั้น ถึงเกิดการไม่พอใจในผลการเลือกตั้ง ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในนโยบายของผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้ง ข้อมูลจากผู้นำ อสม. บอกว่า หลังจากการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นแล้วนั้นมีการแบ่งกลุ่มของประชาชนเกิดขึ้น มีทั้งกลุ่มสนับสนุนผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง และกลุ่มที่ไม่ได้รับการสนับสนุนผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเกิดขึ้น ทำให้การขอความร่วมมือทำงานเพื่อส่วนรวมในชุมชนเป็นไปได้ยากลำบากและถูกมองผู้นำ อสม. เป็นคนละกลุ่มกับตัวเอง” (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า เนื่องจากประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด จำนวนมากที่ให้การสนับสนุนกลุ่มการเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ที่ไม่ได้เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ประชาชนกลุ่มนี้ไม่เข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดหรือไม่ อย่างไร ดังเช่นคำสัมภาษณ์ว่า

“ในระยะแรก ๆ ของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดเสร็จสิ้นลง พบว่ามีประชาชนบางกลุ่มไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการประชุมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น เป็นการประชุมประจำเดือนของชุมชน การประชุมประชาคมของชุมชน เมื่อนำข้อมูลของประชาชนที่มาร่วมการประชุมของชุมชนมาเปรียบเทียบระหว่าง ก่อนมีการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นประมาณ 1 ปี กับการประชุมหลังจากที่มีการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น ได้พบว่ากลุ่มประชาชนที่สนับสนุนผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นผู้นำท้องถิ่น จะมีการเข้าร่วมประชุมกันเป็นจำนวนมาก ต่างจากกลุ่มของประชาชนที่สนับสนุนผู้สมัครที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นผู้นำท้องถิ่น จะเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นน้อยกว่า” (สุพจน์ ผ่องผล. สัมภาษณ์. 2557)

ในกรณีของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งแล้ว ก็ตามก็ยังพบว่า เกิดความขัดแย้งกันได้ในกรณีที่แย่งผลประโยชน์กัน จึงทำให้การบริหารงานภายในองค์กรมีผลกระทบอื่นๆ ตามมา ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ถึงผมจะได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ผมก็ไม่ชอบเพื่อนงานสักเท่าไร เพราะว่าอดีตครั้งที่เคยหาเสียงเคยเป็นศัตรูกันมาก่อน” (ทวนวน รักษากิจ. สัมภาษณ์. 2557) ซึ่งจากคำสัมภาษณ์ก็พบว่า ถึงแม้ว่าผู้สมัครจะได้การเลือกตั้งมาแล้วต่างก็ไม่เป็นมิตรกันโดยแท้จริง จริง ๆ แล้วจิตใจสำนึกก็ยังคิดว่าเป็นศัตรูกันมาก่อน ดังนั้นเวลาในการทำงานอาจจะใส่หน้ากากเข้าหากันจนในบางครั้งก็ส่งผลให้ประสิทธิภาพของงานลดน้อยลง ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “เวลาผมทำกิจกรรมกับคนที่แ่งกันหาเสียงมา ผมก็ทำ ๆ ไปนั่นแหละ ใจจริงผมไม่อยากจะทำ” (อนุชิต ภาระเปลื้อง. สัมภาษณ์. 2557)

ส่วนผลกระทบของประชาชน คือ ประชาชนได้ผลประโยชน์จากโครงสร้างต่างๆ น้อยลง เนื่องจากผู้ลงสมัครเลือกตั้งแก่งแย่งชิงผลประโยชน์กัน ดังคำสัมภาษณ์ผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด เขต 7 ที่ว่า “ทางจังหวัดมีงบประมาณให้หมู่บ้านละ 300,000 บาท ให้หมู่บ้านจัดสรรกันเอง” (พันศักดิ์ อุ่มสินพันศักดิ์, สัมภาษณ์, 2557)

แนวทางแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

แนวทางแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ครั้งนี้มีข้อค้นพบว่า มีแนวทางในการจัดการความขัดแย้ง 2 แนวทางได้แก่

1. การจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมผ่านกลไกในท้องถิ่น ซึ่งจะประกอบไปด้วยกลไกต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 กลไกของระบบเครือญาติ
 - 1.2 กลไกของระบบวัด
 - 1.3 กลไกของระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชุมชน
 - 1.4 กลไกของผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น
 - 1.5 กลไกขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การจัดการความขัดแย้งภายใต้กระบวนการยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้
 - 2.1 การแจ้งความดำเนินคดีที่สถานีตำรวจ
 - 2.2 การดำเนินการผ่านคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)
 - 2.3 การอาศัยคำพิพากษาศาลในการบังคับคดี

จากการวิจัยเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ที่สามารถนำไปสู่การจัดการความขัดแย้งของผู้นำทางการเมือง โดยที่นักคิดนักทฤษฎีหลายสำนักให้ข้อเสนอแนะในการจัดการแก้ไขเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง ไว้ในลักษณะวิธีการที่มีความหมายเชิงปฏิบัติการที่ใกล้เคียงกัน ดังเช่นกรณีของ พรนพ พุกระพันธ์ (2542 : 107) ที่สามารถนำมากล่าวโดยสรุปถึง วิธีการจัดการปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองไว้ 3 วิธี ดังนี้

1. วิธีการเอาชนะ

การทำให้สาเหตุของความขัดแย้งทางการเมืองหมดไปหรือเรียกวิธีนี้ว่า “การเอาชนะ” เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้ขัดแย้งทางการเมืองออกมาจากสถานการณ์ของความขัดแย้ง แต่วิธีการแบบนี้

ผลการศึกษามีข้อค้นพบว่า อาจทำให้เกิดความขัดแย้งมีความต่อเนื่องขึ้นมาได้อีก เพราะหากพิจารณาในแง่ของจิตวิทยา และพฤติกรรมของความขัดแย้งทางการเมืองยังคงแฝงตัวอยู่ลึก ๆ แม้ว่าพัฒนาการของความขัดแย้งจะค่อย ๆ ลดหายไปตามอารมณ์ที่ลดลงของกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้นำทางการเมือง แต่ทั้งคู่อาจมีความขัดแย้งต่อไปอีก โดยการสร้างปัจจัยสาเหตุของความขัดแย้งขึ้นมาใหม่ เช่น การส่งคนของตนเองลงสู่สนามเลือกตั้ง และผู้ที่ถูกเว้นวรรคทางการเมือง กลับกลายมาเป็นผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง เป็นต้น

ผลการศึกษาของผู้วิจัยจากการศึกษาตามเอกสารในวิธีที่ 1 เรื่องการทำให้สาเหตุของความขัดแย้งหมดไปนี้ สอดคล้องกับงานของแมรี พาร์กเกอร์ (Marry Parker. 1977 : 169) ที่ได้เสนอวิธีการจัดการปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ด้วยวิธีที่เรียกว่า การเอาชนะ โดยแนวคิดนี้มองว่าเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและรวดเร็วที่สุด แต่เป็นวิธีที่อาจให้ผลลัพธ์ที่น้อยที่สุดในการจัดการปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ดังเช่นคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ความขัดแย้งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด เป็นปัญหาที่ก่อตัวขึ้นและฝังรากลึกมานาน เพราะต่างฝ่ายไม่ยอมลดราวาศอก (เป็นภาษาท้องถิ่นแปลว่าไม่ยอมซึ่งกันและกันไม่ว่าเรื่องใด ๆ) ถ้าเป็นเช่นนี้ ผมมองว่าปัญหาต่าง ๆ ยุติยาก ในความคิดของผมซึ่งเหมือนกับเพื่อน ๆ ที่เป็นคอการเมืองท้องถิ่นอีกหลายคน มีความเห็นว่าปัญหานี้จะยุติได้มีวิธีทางเดียวก็คือการปรับให้แพ้ไปทั้งคู่ หมายถึง คู่ขัดแย้งระหว่างผู้นำทางการเมืองคู่นี้ ควรยุติบทบาทหรือเลิกเล่นการเมืองไปเลย” (ทนวน รักษากิจ. สัมภาษณ์. 2557)

2. การให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดชนะ

การทำให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดชนะเป็นผลมาจากการที่อีกฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง โดยที่ฝ่ายที่อ่อนแอกว่าจะต้องยอมรับความพ่ายแพ้ ทั้งทางจิตวิทยาและพฤติกรรม วิธีนี้ถ้าหากฝ่ายที่อ่อนแอกว่า ไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ก็อาจสร้างความขัดแย้งต่อไปใหม่ โดยใช้วิธีการต่อสู้ลับหลัง วิธีนี้อาจเรียกว่า “การบังคับ” (Forcing) วิธีนี้เชื่อว่าความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้น ดังนั้นจึงสมควรถูกควบคุมโดยการจำกัด ไม่ให้ความขัดแย้งนั้นเกิดขึ้น ในความเป็นจริงนักการเมืองจะใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือทุกวิธีทางในการโจมตีฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้แน่ใจว่าได้รับชัยชนะและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างที่ต้องการ แนวคิดนี้ให้เหตุผลว่าปัญหาความขัดแย้งจะระงับลงได้ ด้วยการแก้ไขเฉพาะกลุ่มของคู่ขัดแย้งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด โดยลำพังมิได้ โดยไม่ต้องอาศัยพลังใด ๆ จากภายนอกชุมชน ดังคำสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด เขต 2 ที่ว่า

“การแพ้-ชนะบางครั้งอยู่ที่กำลังของแต่ละฝ่าย กำลังในที่นี้หมายถึงกำลังคน กำลังเงิน กำลังแห่งความศรัทธารวมถึงปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น บางคนผลงานน้อยแต่มีเงินมาก ต่อสู้แข่งขันกัน

ไปสักสองสามสมัย ฝ่ายที่ผลงานดีทำงานเก่งเกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย หรือไม่ก็หมดเงินทอง จนเลิกเล่นการเมืองไปเลยก็มี ไม่ต้องไปแก้ไขให้ยุ่งยากเลย” (มะยม เมตตา. สัมภาษณ์. 2557)

สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด เขต 4 ที่ว่า

“หากคู่กรณีที่เป็นคู่แข่งของผู้นำทางการเมืองมีอำนาจและบารมีเท่า ๆ กัน การจะทำให้ อีกฝ่ายพ่ายแพ้ไปในเวลาอันรวดเร็วทำได้ยาก เหมือนการเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล วังโดนด ผลัดกันแพ้ ผลัดกันชนะก็ยังต่อสู้ห้าพันกันรุนแรงมาทุกสมัย ต้องหาคนกลางที่มีอิทธิพล พอมาห้ามจึงจะหยุด” (ดิเรก อุ้มสิน. สัมภาษณ์. 2557)

3. การประนีประนอม (ชนะ-ชนะ)

วิธีการจัดการขัดแย้งทางการเมืององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ที่ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีข้อค้นพบว่า เป็นวิธีที่ดีที่สุดมีโอกาสเป็นไปได้สูง และสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมก็คือวิธีการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอม หมายถึงการที่คู่กรณีซึ่งเป็นคู่แข่งของผู้นำทางการเมืองจะต้องตกลงกันที่จะไม่ให้มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด รู้สึกว่าชนะทั้งหมด หรือแพ้ทั้งหมด เป็นวิธีการที่ทั้งสองฝ่ายสามารถเข้าถึงสาเหตุความขัดแย้งและพัฒนากลับสู่การคืนดีกันเป็นการปรับทัศนคติ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ส่งผลไปสู่การมุ่งคืนดีกัน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการเสียสละ การให้อภัยกันและไม่ตรีจิตของคู่แข่งทางการเมือง ด้วยความสมัครใจทั้งสองฝ่าย ดังเช่นคำสัมภาษณ์ที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทาง ซึ่งสามารถนำไปสู่ความสมานฉันท์ทางการเมืองที่ว่า

“ต้องช่วยกันหันหน้าเข้าหากัน คิดใหม่ทำใหม่อย่างสร้างสรรค์ต้องพูดคุยกันให้รู้เรื่อง บนพื้นฐานของเหตุผล และโอกาสของความเป็นไปได้ อย่าลืมนวลีทางการเมืองที่ว่า การเมืองไม่มีมิตรแท้ศัตรูถาวร” (อนันต์ ยินดีทรัพย์. สัมภาษณ์. 2557)

นอกจากนี้แล้ว วิธีการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองแบบวิธีการประนีประนอม (Compromising) ผลการศึกษาซึ่งได้ประมวลผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยการอาศัยผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่มหลัก คือกลุ่มแรก ได้แก่ การเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ปัจจุบัน กลุ่มที่สอง ได้แก่ กลุ่มที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด กลุ่มที่สาม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการหรือกลุ่มหัวหน้าส่วนงานราชการ และกลุ่มสุดท้ายได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางการเมืององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ร่วมกับผู้ที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการเมือง ผู้เชี่ยวชาญทางการเมืองท้องถิ่น ผู้นำชุมชนแบบไม่เป็นทางการ เป็นต้น มีข้อค้นพบว่าวิธีการประนีประนอม เป็นวิธีที่ดีและเหมาะสมมากที่สุดในการนำมาใช้เป็นกระบวนการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง กรณีเช่นนี้สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“โบราณว่าไว้อย่าตีวัวกระทบคราด หมายถึงทุกฝ่ายต้องตระหนักให้มาก ๆ ว่า คนทุกคน มีหัวใจและคนสามารถพูดกันได้ ถ้าเราสามารถห้ามใจคนได้เราจะยุติปัญหาความขัดแย้งทั้งปวงได้ อย่างสิ้นเชิงเช่นกัน” (อวยพร เคหะธรรม. สัมภาษณ์. 2557)

หรือแม้แต่คำสัมภาษณ์ของพระสงฆ์ ที่จำพรรษาอยู่ที่วัดวังเวียนยังเทศนาสอนใจแก่ คู่ขัดแย้งทางการเมือง ในงานทำบุญวันพระซึ่งทางวัดจัดขึ้นว่า

“รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราบ้าง จะทำให้คุณหมึกของความขัดแย้งลดลง” (พระมหาสมภพ. สัมภาษณ์. 2557)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัย ถึงแนวทางในการจัดการปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด สอดคล้องกับผลงานของ แมรี พาร์คเกอร์ (Marry Parker. 1977 : 169) ที่ได้เสนอวิธีแก้ไขหรือวิธีการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไว้ว่า การประนีประนอมด้วยหลักการที่ทำให้ทุกฝ่ายรู้สึกได้ประโยชน์ เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุด แต่การที่จะใช้วิธีนี้ได้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด ทุกฝ่ายที่เป็นคู่กรณีควรลดความต้องการของตนเองลง เพื่อสามารถดำเนินไปสู่ขั้นตอนการยุติความขัดแย้งของทั้งสองฝ่ายแบบสมัครใจ

การจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมผ่านกลไกต่าง ๆ ในท้องถิ่น

ภายใต้กระบวนการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง โดยการอาศัยแนวทางประนีประนอมนั้น มีกลไกที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่กระบวนการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง

ผลการศึกษาของผู้วิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบว่า สามารถดำเนินการภายใต้กลไกของระบบ ดังต่อไปนี้

1. ระบบเครือญาตินับว่าเป็นกลไกที่ค่อนข้างสำคัญมาก ต่อการจัดการความขัดแย้งทางการเมืององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด เนื่องจากผลการศึกษาเกี่ยวกับบริบทพื้นฐาน มีข้อค้นพบว่าเขตพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด เป็นการให้บริการในปริมาณพื้นที่ซึ่งไม่กว้างขวางนัก ประกอบด้วยหมู่บ้านเล็กๆ แต่หนาแน่นรวมทั้งสิ้น 10 หมู่บ้าน อยู่ในเขตการปกครองดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด จึงมีความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะของเครือญาติ หรือไม่ก็มีความสัมพันธ์ที่สนิทชิดเชื้อ จนนับถือกันเป็นญาติมาตั้งแต่ครั้งพ่อแม่ปู่ย่าตายาย ผลการศึกษานี้มีข้อค้นพบที่หลากหลาย ๆ ครั้ง เมื่อเกิดเหตุการณ์ของความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นก็สามารถนำระบบเครือญาติเข้ามาแก้ไขปัญหานั้นประสบความสำเร็จอยู่เนืองๆ สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“...บางทีทะเลาะกันแบบเอาเป็นเอาตาย มารู้ภายหลังญาติกันแท้ ๆ เกิดมาจากเผ่าพันธุ์เดียวกัน พ่อแม่ ปู่ย่า ตายายเขาสอนไว้ให้รักกัน...” (โสภา เทื้อยวิบูลย์. สัมภาษณ์. 2557)

2. กลไกของระบบวัด การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ด้วยการอาศัยกลไกของระบบวัดก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากลไกอื่น ๆ เนื่องจากผล

การศึกษาที่มีข้อค้นพบว่าขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด ประชาชนกว่าร้อยละ 85 นับถือ ศาสนาพุทธ ในการนี้ผู้นำทางการเมืองส่วนใหญ่จึงมักชอบเดินทางไปที่วัดตามโอกาสสำคัญต่าง ๆ อีกทั้งนโยบายบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมก็ถูกบรรจุไว้ในแผนการพัฒนาลำดับต้น ๆ ด้วย ปัจจุบันยังคงเป็นแหล่งศูนย์รวมใจประชาชน ซึ่งจะเดินทางมารวมกันตามงานต่าง ๆ เช่นงานประจำปี ของวัด งานทำบุญออกพรรษา เป็นต้น ดังนั้นในความเป็นจริงนักการเมืองมักถูกเชื่อเชิญจากทางวัด เพื่อร่วมงานสำคัญอยู่เนือง ๆ เช่น งานสืบสานวัฒนธรรมวันประเพณีสงกรานต์ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 15-17 เมษายนของทุกปี เป็นต้น นักการเมืองทุกระดับก็จะลืมความขัดแย้ง ในการไปร่วมงานบุญ กันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา บางโอกาสทางวัดยังสร้างบรรยากาศของความสมานฉันท์ด้วยการเชิญ ไปนั่งที่เก้าอี้ตัวติดกัน สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“...คนเนี่ยจึงจกร้องทักเขายังฟังเลยนะ แต่ถ้าพระพูดเพื่อขอขมาบาปแล้วยังฝืนทำ ต่อฉันว่ามันขอดแยเลยนะ...” (สุพจน์ ผ่องผล. สัมภาษณ์. 2557)

3. การไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทชุมชน ภายใต้กลไกของระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ชุมชนนี้ เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สามารถนำไปสู่ระงับความขัดแย้งทางการเมืององค์การบริหารส่วนตำบล วังโตนด ได้ดีระดับหนึ่ง การไกล่เกลี่ยและการระงับข้อพิพาทชุมชน ที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงนี้ ในพื้นที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด ประกอบไปด้วยหน่วยงานทั้งที่เป็นราชการ และองค์การ ประเภทจัดตั้ง ทั้งนี้หน่วยงานดังกล่าวจะร่วมกันทำงาน ในรูปลักษณะของการทำงานแบบคู่ขนาน ที่มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน ดังเช่นคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“...กลไกของระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชุมชน เป็นแบบแผนของกลยุทธ์เชิงรุกที่เน้น การป้องกันและแก้ไขความขัดแย้ง ด้วยการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การภาครัฐที่มีความรับผิดชอบ ต่อความปลอดภัยของสาธารณะกับชุมชน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีใน ชุมชน...” (ฉกรรรัช เสมสฤษดิ์. สัมภาษณ์. 2557)

กรณีดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานของ อังคณา บุญสิทธิ์ (2549 : 76) ที่กล่าวได้ว่า ระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชุมชนจะเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อรัฐอนุญาตให้เข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน เป็น ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบเป็นหุ้นส่วน โดยยึดชุมชนเป็นศูนย์กลางเพื่อป้องกันและควบคุม ปัญหาความขัดแย้ง ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อมในระดับเพื่อนบ้านหรือในระดับชุมชน ซึ่งวิธีการ ดังกล่าวช่วยให้เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด แต่ถ้าทำได้จะเป็นผลดีต่อทุกฝ่ายเนื่องจากเกิดขึ้นมา ด้วยความ สม่ครใจของกลุ่มขัดแย้งทั้งสองฝ่าย

อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษาครั้งนี้มีข้อค้นพบว่ากลไกของระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด ไม่ค่อยได้ผลในเชิงปฏิบัติการเท่าใดนัก อาจจะมีประสิทธิผล บ้างก็เป็นกรณีพิพาทเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มชาวบ้านด้วยกันเอง เช่น ปัญหา การรุกกล้าแนวเขตที่ดิน การทำให้เสียทรัพย์โดยมิได้เจตนา เป็นต้น

ดังเช่นคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขต
ข้างเคียงที่ว่า

“...หากจะเจรจาไกล่เกลี่ยในระดับชุมชนนั้น เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมาก เพราะต่างฝ่าย
มักจะดึงเอาคนนอกมายุ่งเกี่ยว เพื่อมุ่งรักษาผลประโยชน์ของฝ่ายตนเองจะเสียเปรียบบ้างเล็กน้อยก็
ยอมกันไม่ได้ บางครั้งคนกลางที่มาไกล่เกลี่ยก็ไม่เป็นที่ยอมรับ คนดี ๆ ที่เป็นกลางจริง ๆ จึงไม่ยอม
ลงมาเล่นด้วย เพราะกลัวเจ็บตัว ใต้ไม้มืดเสีย...” (เฉวียง มังคลา, สัมภาษณ์, 2557)

4. กลไกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่ถูกจับตามองว่า
จะสามารถจัดการความขัดแย้งของผู้นำทางการเมืองได้ แนวคิดนี้เกิดจากมุมมองที่ว่าคนขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นคนกลุ่มเดียวกันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือเป็นพวกเดียวกัน ดังนั้นหากเกิด
ปัญหาความขัดแย้งขึ้นมา ก็น่าที่จะสามารถอาศัยความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและบรรยากาศของความ
เป็นกันเอง ไกล่เกลี่ย ตกลง พุดคุยตกลงเรื่องราวต่าง ๆ กันได้ง่าย โดยอาศัยกิจกรรมด้านต่าง ๆ เป็น
องค์ประกอบของการสร้างบรรยากาศในการเจรจา เช่น การประชุมการอบรมสัมมนา และงานเลี้ยง
สังสรรค์ในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น

ทว่าผลการศึกษาด้านกระบวนการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองขององค์กรบริหาร
ส่วนตำบลวังโดนครั้งนี้ มีข้อค้นพบจากศึกษาว่า เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับแนวคิดดังกล่าวข้างต้น
โดยสิ้นเชิงกล่าวคือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น นายก รรณนายก และเลขานุการ เป็นต้น
แม้ผลการศึกษาจะรับฟังได้ว่าเป็นพรรคพวก เพื่อนพ้อง หรือเป็นกลุ่มคนที่มีชื่อเสียงศักดิ์เดียวกันก็ตาม
แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ทุกคนต่างคนต่างอยู่โดยมุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญ อันหมายถึงเสียง
ที่เป็นคะแนนเลือกตั้งของประชาชนในเขตพื้นที่เป็นหลักสำคัญ นอกจากนี้แล้วการอาสาตัวเข้าไป
ไกล่เกลี่ยปัญหาความขัดแย้งทั้งหลายทั้งปวง ในความเป็นจริงแล้วจะปราศจากการยอมรับ ในลักษณะ
ที่อาจถูกใจฝ่ายหนึ่ง ขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่พอใจ ดังนั้นวิธีที่ดีที่สุดก็คือการพยายามที่จะไม่เข้าไป
รับรู้ ในประเด็นปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีการต่อว่าต่อขาน วิพากษ์ วิจารณ์กันลับหลัง
บ้าง ซึ่งวิธีการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า ถือเป็นการเลือกสร้างสัมพันธไมตรีทั้งสองฝ่าย ที่ดีประการ
หนึ่งด้วยดังเช่นคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“...กลุ่มนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล หรือผู้นำทางการเมืองส่วนใหญ่ จะรู้จักกัน
เกือบทั้งหมด มีการนัดกินข้าว ดื่มเหล้ากันบ่อย แต่เมื่อถึงคราวที่ท้องถิ่นใดทะเลาะกัน ถามว่าเรา
ควรไปยุ่งไหม ตอบแทนได้เลยว่า ไม่มีใครเข้าไปยุ่งแน่ ๆ เพราะคนจะคิดว่าไม่ใช่เรื่องอะไรของ
พวกเรา สิ่งที่ได้มาบอกได้เลยว่าไม่คุ้มเสีย...” (เฉวียง มังคลา, สัมภาษณ์, 2557)

5. กลไกของผู้มีอิทธิพลในส่วนท้องถิ่น ในประเด็นเกี่ยวกับกลไกของระบบผู้มีอิทธิพล
ส่วนท้องถิ่น จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปฝังตัวอยู่ในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลวังโดน ข้อมูลที่

ได้รับจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และจากการสังเกตการณ์ทั้งที่มีส่วนร่วม และ ไม่มีมีส่วนร่วมมีข้อค้นพบว่า ผู้มีอิทธิพลในส่วนท้องถิ่นยังคงมีบทบาทสำคัญทางการเมือง โดยเฉพาะการเมืองในระดับท้องถิ่น เนื่องจากบางครั้งบางโอกาสการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดหลายโครงการยังจำเป็นต้องอาศัยงบประมาณจากแหล่งอื่นเช่น เนื่องจากจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงนั้น ไม่เพียงพอต่อการสนองความต้องการของประชาชน ในการพัฒนา ด้านต่าง ๆ ต้องอาศัยการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“...การเมืองทุกระดับจะมีอักษรสองตัวคือ ผ. กับ พ. ผ. เรียกว่า แผนงาน ส่วน พ. เรียกว่า พวกสุดท้ายแล้วพวกสำคัญกว่าแผน เพราะเมื่อใดเป็นพวกกันจริง ๆ แผนค่อยเขียนมาส่งตามหลังก็ได้ แต่ก็อย่างว่าอีกนั่นแหละ ต้องคิดหนีบุญคุณกัน เมื่อวันหน้าเขาอยากให้เราทำอะไร ก็ต้องสนองให้เขาถึงจะไม่เต็มใจก็ตาม..” (วิชาชัย ธารใส, สัมภาษณ์, 2557)

อย่างไรก็ตามผลการศึกษานี้ยังมีข้อค้นพบว่า กลไกของระบบผู้มีอิทธิพลส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด ได้อย่างสิ้นเชิง แต่อาจจะยับยั้งไว้ได้เป็นการชั่วคราวเท่านั้น ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“..เวลาผู้มีอำนาจมาพูดมาเคลียร์ปัญหาให้ ต่างฝ่ายก็ยอมรับฟังกันคืออยู่นะ แต่พอกลับหลังก็ไม่ทำตามเหมือนกับที่ได้รับปากไว้” (สุริส เสมสฤษฎี, สัมภาษณ์, 2557)

สาเหตุในการขัดแย้งทางการเมืองเลือกตั้ง เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเวลาของการศึกษา ในยุคที่มีนโยบายการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นในการเลือกตั้ง ซึ่งงานวิจัยนี้สิ้นสุดลงท่ามกลางการดำรงอยู่ของความขัดแย้งทางการเมือง เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการก่อรูปในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่แสดงถึงการก่อรูปในมิติต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแย่งฐานเสียงกันระหว่างคนในตำบลเดียวกันที่มีบทบาททางการเมือง และยังมีความสัมพันธ์กันมาตั้งแต่ในอดีต ที่เป็นนักการเมืองท้องถิ่น อันยังผลนำไปสู่การเกิดความขัดแย้งทางการเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนดขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2557) ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประมุขรับหมากก่อสร้าง การแบ่งปันทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชน และอื่น ๆ เป็นต้น อันเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่นำไปสู่ความขัดแย้งทาง ผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อค้นพบว่า ปัจจัยด้านการแข่งขันผลประโยชน์ มีสาเหตุมาจากการแย่งธุรกิจต่าง ๆ หลายประการ นอกจากนี้แล้วยังมีการแข่งขันประมุขงาน โครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ในแต่ละรอบปีงบประมาณมีอยู่หลายโครงการงาน เช่น โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตรอบหมู่บ้าน โครงการขุดลอกคูคลองส่งน้ำและท่อระบายน้ำ เป็นต้น ซึ่งมีการจัดสรรผลประโยชน์ไม่ลงตัว เพราะต่างฝ่ายต่างก็มีทรัพยากรที่อยู่ในสังกัดตนเองมีผลก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองขึ้น ระหว่างกลุ่มการเมืองท้องถิ่นด้วยกันเอง

สรุปความขัดแย้งของบุคคลเกิดจากการที่บุคคลต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่การเลือกนั้นอาจเต็มใจเลือกหรือจำใจเลือกความขัดแย้งระหว่างบุคคล เป็นสถานการณ์ที่การกระทำของฝ่ายหนึ่งไปขัดขวางหรือสกัดกั้นการกระทำของอีกฝ่ายหนึ่ง ในการที่จะบรรลุเป้าหมายของเขาหรือการที่บุคคลที่มีความแตกต่างกันในค่านิยม ความสนใจ แนวคิดวิธีการเป้าหมายจะต้องมาติดต่อประสานงานกันทำงานช่วยกันหรืออยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน โดยที่ความแตกต่างนี้เป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกันหรือไปด้วยกันไม่ได้

สรุปว่าแนวทางแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองของการเลือกตั้ง ในองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรีนั้น ตามความเป็นจริงที่ผ่านใช้กลไกไกลการแก้ไขปัญหาตามแนวคิดเดิมซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เพราะการแก้ไขปัญหามาตามแนวคิดเดิมมุ่งเน้นการแก้ปัญหาโดยการออกกฎระเบียบกระบวนการที่เข้มงวด เพื่อที่จะทำให้ความขัดแย้งหมดไป แต่ความเป็นจริงแล้วความขัดแย้งก็ยังคงมีอยู่ ดังนั้น ควรนำแนวคิดสมัยใหม่ มาปรับใช้กับพื้นที่โดยตรง แนวคิดสมัยใหม่ เป็นแนวคิดมนุษยสัมพันธ์ยอมรับความขัดแย้งมุมมองที่เป็นแนวความคิดสมัยใหม่ จึงสนับสนุนความขัดแย้งบนรากฐานที่ว่าองค์กรที่มีความสามัคคีความสงบสุขความเจียมสงบและมีความร่วมมือหากไม่ยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งกระบวนการเจรจาต่อรอง (The Negotiation Process) ก็เป็นการเจรจาต่อรองที่เป็นกิจกรรมต่อเนื่องที่เกิดอยู่ตลอดเวลา ในการดำเนินงานของกลุ่มหรือองค์การ การต่อรองด้วยวิธีให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับผลประโยชน์ เพียงเพื่อขจัดความขัดแย้งหรือการเผชิญหน้าให้หมดไปนั้น เป็นวิธีที่ได้ผลในระยะสั้นเท่านั้น แต่การต่อรองแบบบูรณาการมีแนวโน้มที่จะได้ข้อยุติซึ่งพอใจต่อทุกฝ่ายและเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีของกลุ่มอย่างยั่งยืน